

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-3429/2023. számú ügyben
egy gyermektartásdíj végrehajtására irányuló eljárás elhúzódásával
összefüggésben

Előadó: dr. Vecsera Judit

Érintett szerv: önálló bírósági végrehajtó

2023.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-3429/2023. számú ügyben**

Előadó: dr. Vecsera Judit

Az eljárás megindítása

Egy magánszemély végrehajtást kérő gyermektartás végrehajtására irányuló eljárással összefüggésben fordult panasszal a hivatalomhoz.

A beadvány szerint *a gyermektartásdíj gyámhatósági megelőlegezéséhez szükséges végrehajtási iratokat* az önálló bírósági végrehajtó a panaszos többszöri kérése ellenére sem küldte meg, ezzel összefüggésben a panaszos választ sem kapott.

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 1. § (2) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a tevékenysége során *megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak, valamint a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportokhoz tartozó személyek jogainak a védelmére.* Emellett a beadvány alapján felmerült *a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog* sérelme, illetve közvetlen veszélyének a gyanúja, amelyre tekintettel megkereséssel éltem az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtó (a továbbiakban: Végrehajtó), valamint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (a továbbiakban: MBVK) hivatalvezetője felé.

Az érintett alapvető jogok

- A gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga: *„Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”* (Alaptörvény XIV. cikk (1) bekezdés első mondat)
- A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”* (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés)

Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.);
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)
- A bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet (Vüsz.)

A megállapított tényállás

A beadvány szerint a panaszos, aki a 13 éves, tartósan beteg lányát a 2014. év óta egyedül neveli, legutóbb 2022 márciusában kapott gyermektartásdíjat. Ezzel összefüggésben panasszal fordult a Mosonmagyaróvári Járásbírósághoz, ahol a megindult végrehajtási eljárásra tekintettel a Végrehajtóhoz irányították.

A Végrehajtó 2022. szeptember 28-án ügyfélkapun keresztül megküldte a panaszosnak (a végrehajtást kérőnek) a 151. számú iratot, amelyet a panaszos úgy értelmezett, hogy a gyermektartásdíj vonatkozásában „elindult a végrehajtás”.

Ezt követően a panaszos *semmilyen tájékoztatást nem kapott* a Végrehajtótól, holott további két alkalommal írt *a gyermektartásdíj megelőlegezésére irányuló kérelem gyámhatóság felé történő benyújtásához szükséges igazolások beszerzése érdekében.*

A megkeresett Végrehajtó válasza és a csatolt iratanyag alapján az alábbi tényállás állapítható meg a jelen ügyben.

A végrehajtási eljárás a Mosonmagyaróvári Járásbíróság által 2014. évben kiállított végrehajtható okirat alapján indult. Az ügyben korábban, a 2014. évben már történt eredményes végrehajtás. 2014. október 10-én a Végrehajtó megállapította, hogy a követelés (2014. október 31-ig számoltan) a végrehajtási költségekkel együtt teljes kiegyenlítést nyert, *a végrehajtási eljárás a Vüsz. 33. § b) pontja¹ alapján befejezettnek minősült 2014. október 10-étől.* Egyúttal felhívta az adóst, hogy a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének 2014. november 1-jétől folyamatosan minden hónapban tegyen eleget.

A panaszos a 2022. szeptember 19-én iktatott iratában a Végrehajtó felé bejelentette az adós által 2014. november 1-jét követően teljesített összegeket: az adós 2021. és 2022. években fizetett bizonyos összegeket, legutóbb 2022 márciusában történt teljesítés. A panaszos kérte a „behajtás felélesztését”, valamint *jelezte, hogy a gyámhatósághoz szeretne fordulni, hogy kérvényezze a gyermektartás megelőlegezését, amelyhez kérte a Végrehajtó által kiállítandó iratot.* (Ebben az iratban a panaszos részletezte, hogy előzőleg a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon kapta azt a tájékoztatást, hogy a gyermektartásdíj ismételt nemfizetése ügyében a 2014. évben indult végrehajtás miatt a Végrehajtóhoz forduljon.)

A Végrehajtó 2022. szeptember 28-án az ügyintézését, vagyonkutatást megkezdte (munkáltató felkutatása, banki megkeresés, adatigénylés a lakcím-, a jármű és az ingatlannyilvántartásból). Ugyanezen a napon a Végrehajtó értesítette a panaszost a vagyonkutatás eredményéről, valamint felhívta a bankszámlaszáma közlésére. A végrehajtást kérő a bankszámlaszámát 2022. szeptember 30-án bejelentette a Végrehajtó felé.

Ezt követően a végrehajtást kérő 2023. június 6-án iktatott iratban kérte a Végrehajtó tájékoztatását, valamint *másodszor is kérte a gyermektartásdíj megelőlegezéséhez szükséges végrehajtói iratot.*

A végrehajtást kérő 2023. augusztus 21-én iktatott iratban kérte ismét a Végrehajtó tájékoztatását, valamint harmadik alkalommal *a gyermektartásdíj megelőlegezéséhez szükséges végrehajtói iratot.* A végrehajtást kérő ezen irata a Végrehajtó ügyintéző kollégája részére szignálásra került, aki az iratot 2023. augusztus 25-én kapta kézhez.

A Végrehajtó *az eljárás behajthatatlanságát megállapító jegyzőkönyv (vagyis a végrehajtást kérő által kért, a gyermektartásdíj megelőlegezéséhez szükséges irat) kiállítása akadályai* körében a következőket adta elő. Rögzítette, hogy a vagyonkutatás eredményeképpen – tekintettel arra, hogy az adós letiltható jövedelemmel, pénzügyintézetnél vezetett bankszámlaszámmal, valamint gépjármű és ingatlan tulajdonnal nem rendelkezik – szükségessé vált *helyszíni eljárás* lefolytatása az adós lakcímén. A Végrehajtó rámutatott, hogy amennyiben a helyszíni eljárás nem vezet eredményre, ezt követően tud intézkedni az eljárás behajthatatlanságát megállapító jegyzőkönyv kiállítása, valamint felek részére történő megküldése iránt. A helyszíni eljárás lefolytatására a végrehajtási ügy előkészítésre került, azonban figyelemmel a Végrehajtó vármegyén belül történő helyszíni eljárás lefolytatására irányuló eljárási kötelezettségére (a vármegye nagy kiterjedése, az adós lakóhelye a vármegye határon található, két vármegye határán) valamint a Végrehajtó székhelye és az adós lakóhelye közötti mintegy 150 km távolságra², a helyszíni eljárás lefolytatása 2023.

¹ Vüsz. 33. § Befejezett a végrehajtási ügy (érdemi befejezés), ha [...]

b) az adós a végrehajtható okiratban foglaltaknak eleget tett, és ezt a végrehajtó megállapította

² A Végrehajtó által megjelölt „mintegy 150 km távolság” a konkrét címadatok közötti *oda-vissza távolságot összesen* jelenti.

szeptember hónapra volt előirányozva. A helyszíni eljárás lefolytatása, mint eljárási cselekmény az eljárási cselekmények láncolatának elengedhetetlen és nélkülözhetetlen feltétele gyermektartásdíj végrehajtására irányuló eljárás során, hangsúlyozta a Végrehajtó. A Vht. 33. §-a³ csak a vármegyén kívüli helyszíni eljárás lefolytatásának a lehetőségét biztosítja az illetékes Végrehajtó megkeresésével, ami gyorsabbá teszi a helyszíni eljárások lefolytatását.

Megkeresésemet 2023. augusztus 31-én iktatta a Végrehajtó. A levél tartalma alapján a helyszíni eljárást a 2023. szeptember hónapra tervezett időponttól eltérően, haladéktalanul, az irat iktatásának a napján lefolytatta. A helyszíni eljárás során készített jegyzőkönyv szerint „az adós értékesítésre alkalmas lefoglalható ingósággal vélhetően nem rendelkezik.” A jegyzőkönyv 2023. augusztus 31-én továbbításra került a felek részére, egyben a Végrehajtó ismételten intézkedést tett az egyes vagyontárgyak felkutatása iránt (munkáltató felkutatása, banki megkeresés, adatigénylés a lakcím-, a jármű és az ingatlannyilvántartásból). Megállapította, hogy az ismételt munkahely kutatás nem vezetett eredményre, az adós letiltható jövedelemmel nem rendelkezik. A Végrehajtó felhívta a figyelmet, hogy amennyiben a korábban és ismételten kiadott bankszámlaszám kutatás nem vezet eredményre (a kutatás Végrehajtó által megjelölt, várható időtartama kb. 2-3 hét), a Végrehajtó intézkedést tud tenni a végrehajtási eljárás a Vht. 52. § d) pontja⁴ alapján történő szüneteltetése iránt. A Végrehajtó a Vht. 52. § d) pontja alapján a végrehajtási eljárás behajthatatlanságáról szóló iratokat megküldi a felek (adós, végrehajtást kérő, valamint az MBVK részére. Ezáltal a végrehajtást kérő (panaszos) rendelkezésére áll a gyermektartásdíj megelőlegezésére irányuló kérelem benyújtásához szükséges igazolás.

A Végrehajtó válasza szerint a panaszos 2022. szeptember 28-át követően első alkalommal 2023. augusztus 31-én kapott tőle tájékoztatást.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg, amelynek 18. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint *hatóság* tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdés k) pontja értelmében az önálló bírósági végrehajtó hatóságnak minősül, így a Végrehajtó tevékenységének, mulasztásának vizsgálatára hatásköröm kiterjed.

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket. Ha a rendelkezésre álló adatok szerint az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásságot a vizsgált hatóság saját hatáskörben meg tudja szüntetni,

³ Vht. 33. § Ha az ügygazda végrehajtó székhelye szerinti fővároson, illetőleg vármegyén (a továbbiakban együtt: vármegye) kívül válik szükségessé helyszíni eljárási cselekmény foganatosítása, az ügygazda végrehajtó megküldi a végrehajtható okirat másolatát és a szükséges iratokat elektronikus úton a Kar hivatali szervének, amely továbbítja az ügyelosztás szabályaira figyelemmel az eljárási cselekmény foganatosításának helye szerint illetékes azon végrehajtónak, akinek a székhelye a cselekmény foganatosításának helye szerinti vármegyében van (a továbbiakban: megkeresett végrehajtó).

⁴ 52. § A végrehajtás szünetel, ha [...]

d) az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya, illetőleg a lefoglalt vagyontárgy értékesítése sikertelen volt

akkor az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti a vizsgált hatóság vezetőjénél a visszásság orvoslását.

II. Az érintett alapvető jog tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során *autonóm, objektív módon*, kizárólag *alapjogi érvek* felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Álláspontom szerint az ombudsman akkor jár el helyesen, ha következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Ugyanakkor a testület a 13/2013. (VI. 17.). AB határozatának indokolása során azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény negyedik módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel mondta ki azt, hogy „az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”

A *tisztességes eljáráshoz való jog* lényegéről kialakított álláspontját az Alkotmánybíróság elvi jelentőséggel először a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze, amelyet a 8/2015. (IV.17.) számú határozatában megerősített: a tisztességes eljárás „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy *mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését*. Álláspontom szerint a jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének nem csak a szabályozási szinten, hanem *a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell*.

A *gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése rögzíti*. A gyermeket főszabályként minden olyan alapvető jog megillet, mint bármely más embert, de ahhoz, hogy a jogok teljességével képes legyen élni, biztosítani kell számára az életkorának megfelelő minden feltételt a felnőtté váláshoz. A megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogból eredő védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat. Így a gyermek szülei, családja, az állam és a társadalom valamennyi tagja is köteles a gyermek jogait tiszteletben tartani, és a társadalom fennmaradásának zálogaként biztosítani számára a megfelelő fejlődéséhez szükséges

feltételeket. A gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga az állam kötelességét alapozza meg a gyermek személyiségfejlődése intézményes védelmére. A gyermek, mint az alapjogok alanya oldalán az életkorból adódó hátrányokat az állam oldaláról az intézményvédelmi kötelezettség egyenlíti ki, hogy az államnak aktívan kell cselekednie a gyermekek alapjogainak előmozdítása, érvényesülése és védelme érdekében (Vö. pl. 3142/2013. (VII. 16.) AB határozat). Az Alkotmánybíróság a 20/1994. (IV.16.) AB határozatában a gyermektartásdíj alkotmányos jelentőségéről a következőket rögzítette: „[a] gyermektartásdíjnak a bírósági úton érvényesíthető követelések között kiemelt alkotmányos jelentősége van. [...] A tartásra irányuló minden járadékszerű szolgáltatást időszakonként előre kell teljesíteni, *elvileg bármilyen késedelem a tartásra jogosult Alkotmány-védte érdekeit – még életét is – veszélyeztetheti.*”

III. Az ügy érdeme tekintetében

A gyermektartásdíj megelőlegezését célzó jogi szabályozás és az azt végrehajtó állami, hatósági intézkedések az államnak a fenti, a gyermekek védelemhez való jogából eredő alkotmányos intézményvédelmi kötelezettségéből erednek.

A gyermektartásdíjra vezetett végrehajtás során számos speciális jogszabályi előírás garantálja, hogy a gyermek a lehető leghamarabb és legteljesebb mértékben részesülhessen a tartásdíjban. Ebbe a körbe tartozik azon rendelkezés, amely az *ügyintézés soronkívülségét* írja elő [Vüsz. 23. § (2) bekezdése *a*) pontja⁵]. Speciális előírásként megemlítendő, hogy a végrehajthatóság általános feltétele alól (amely szerint csak a lejárt tartozásra állítható ki végrehajtható okirat⁶) kivételt jelent a gyermektartásdíj esete, amikor *a jövőre nézve lejárt részletekre is⁷ ki lehet állítani a végrehajtható okiratot.*

A panaszos által sérelmezett mulasztás vizsgálata előkérdéseként merült fel, hogy egy 2014. évben „befejezett”-nek nyilvánított végrehajtási ügyben a Végrehajtó a 2022. évtől kezdődően miként járhatott el ismét. Visszaülök arra, hogy az ügyben 2014. október 10-én a Végrehajtó megállapította, hogy 2014. októberig bezárólag az adós a végrehajtható okiratban foglalt kötelezettségének eleget tett, a végrehajtási eljárás az adós teljesítése okán befejezett. Azonban az adós ezt követően ismét nem fizette a gyermektartásdíjat, így a kötelezettség kikényszerítése érdekében ismét szükségessé vált az állami fellépés. Elméleti kérdésként merülhet fel, hogy ebben a helyzetben egy újabb végrehajtható okirat kiállítása szükséges-e vagy a korábban – a folyamatosan lejárt részletekre kiterjedően – kiállított végrehajtható okirat alkalmazandó.

A Vht. 18. § (1) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy „minden ügyben rendszerint egy végrehajtási lapot kell kiállítani”, és a (2) bekezdésének kivételszabályai kizárólag azokat az eseteket említik, amikor az adósi vagy a végrehajtást kérői oldalon több fél áll. Tehát *a Vht. normaszövegének értelmezése eredményeként az újabb végrehajtható okirat kiállításának lehetősége nem merülhet fel.*

A Vht. előterjesztői indokolása egyértelmű a kérdésben: „[h]a az adós a folyamatban levő végrehajtási eljárás befejezése után sem fizet, *újabb végrehajtási lap kiállítása nélkül folytatható* ellene a végrehajtás a tartásdíj hátralékos részleteinek, valamint a tovább folytatott végrehajtási eljárás befejezéséig felmerülő részleteinek a behajtása céljából.”

⁵ A Vüsz. 23. § (2) bekezdés *a*) pontja értelmében *soron kívül kell teljesíteni minden végrehajtási cselekményt*, ha tartásdíjat kell behajtani.

⁶ Vht. 13. § (1) bekezdés *c*) pontja alapján a végrehajtható okiratot kiállításának egyik feltétele a *teljesítési határidő letelte.*

⁷ Vht. 17. § (1) Tartásdíj behajtása érdekében a végrehajtási lapot *a jövőben lejárt tartásdíjrészletekre nézve is* ki lehet állítani. Ilyenkor csak a végrehajtási eljárás befejezéséig lejárt tartásdíjrészleteknek megfelelő összeget lehet behajtani és a végrehajtást kérőnek kifizetni.

Tehát a Vht. normaszövege és indokolása következetesen abba az irányba mutat, hogy egy gyermektartás behajtására irányuló végrehajtási eljárás esetében lehetséges, hogy egy „befejezett” státuszú végrehajtási eljárásban ugyanazon végrehajtható okirat alapján a kötelezett ismételt elmaradása esetén újabb cselekményeket foganatosítson a végrehajtó, természetesen azzal a feltétellel, hogy a felhatalmazása a lejárt részletekre terjedhet ki.

Mindemellett a konkrét ügyben a Mosonmagyaróvári Járásbíróság, mint a végrehajtható okiratot kiállító bíróság – a fentiekkel összhangban – azt a tájékoztatást adta a panaszosnak, hogy a későbbi részletek behajtása érdekében a Végrehajtóhoz forduljon.

Tekintettel a Vht. előírásaira, előterjesztői indoklására, valamint a bíróság által a panaszosnak adott tájékoztatásra, a 2014. évi végrehajtható okirat alapján indult és egyszer már befejezett ügy 2022. évi folytatásával összefüggésben alapjogi visszásság megállapítására okot adó körülményt nem tártam fel.

Áttérve a panaszos által sérelmezett mulasztásra, leszögezhető, hogy a kért irat, a gyermektartásdíj megelőlegezéséhez szükséges, a behajthatatlanság igazolását szolgáló jegyzőkönyv kiállításának akadályát a helyszíni eljárás lefolytatásának hiánya jelentette.

A lefolytatás szükségessége a Végrehajtó számára nyilvánvaló volt, ennek ellenére annak időpontját az egyéb vagyonelemek vonatkozásában tett első intézkedési csomaghoz képest (2022. szeptember 28.) egy évvel később (2023 szeptemberében) tervezte megvalósítani.

Amint arra a fentiekben már utaltam, a gyermektartásdíjra irányuló ügyekben jogszabályi előírás teszi kötelezővé az ügyintézés soronkívüliségét, amely minden végrehajtási cselekményre kiterjed.

A Végrehajtó a helyszíni eljárás lefolytatására irányuló kötelezettségének mindazonáltal *csak a megkeresésemet követően, pontosabban a beérkezett irat iktatásának napján, 2023. augusztus 31-én tett eleget. Ez is azt támasztja alá, ha a megkeresés hatására volt lehetősége a Végrehajtónak soron kívül a helyszíni eljárásra, akkor ennek lebonyolítása az addig eltelt hónapokban sem lett volna megvalósíthatatlan.*

A Végrehajtó tehát a helyszíni eljárás lefolytatása tekintetében a Vüsz. 23. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, az ügyintézés soronkívüliségére vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget és ezzel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő sérelmet okozott.

Önmagában a visszásság megállapíthatósága szempontjából a soronkívüli ügyintézés elmulasztásának a Végrehajtó érdekkörében felmerült indoka nem vehető figyelembe a visszásság megállapítását kizáró, mentesítő körülményként.

A panaszos a 2023. évben két alkalommal is tájékoztatást kért az ügyében, amelyekre a Végrehajtó a megkeresésemet megelőzően nem adott tájékoztatást

A végrehajtást kérő tájékoztatására vonatkozóan a Vüsz. 40/A. § (1) bekezdése a következőket írja elő: „[a]z önálló bírósági végrehajtó – ha a korábbi tájékoztatása óta vagy az utolsó intézkedésének végrehajtást kérővel történő közlésétől legalább 45 nap eltelt – kérelemre 3 munkanapon belül írásbeli tájékoztatást ad a végrehajtást kérőnek a végrehajtási ügy állásáról; a tájékoztatás tartalmazza a végrehajtási ügy azonosítására szolgáló adatokat, a megtett végrehajtói intézkedések megnevezését és megtételük időpontját, továbbá azt, hogy az intézkedés eredményre vezetett-e.”

A Végrehajtó tehát a panaszos, mint végrehajtást kérő 2023. évi kérelmei vonatkozásában a Vüsz. 40/A. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének nem tett eleget és ezzel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő sérelmet okozott.

A végrehajtási eljárás elhúzódása gátolta a panaszost a gyermektartásdíj megelőlegezése iránti igényének érvényesítésében. Az irányadó jogszabályi előírások alapján

a gyermektartásdíj megelőlegezéséről a gyámhatóság az eredménytelen végrehajtás igazolása alapján tud dönteni.⁸ Igazolás hiányában az eljárás felfüggesztésre kerül.⁹ A gyermektartásdíj megelőlegezéséről a gyámhatóság a *kérelem benyújtásától* számított esedékességgel dönt.¹⁰

Mindezek alapján a behajthatatlansági igazolás kése delme önmagában az előlegre való jogosultságot a kése delme id ő tartama alatt nem sz ü nte ti meg. Ugyanakkor a tartásdíj és annak megelőlegezett összege a gyermek adott havi sz ü k sé g le te it sz ol g ál ja, az utólagos folyósi tás a hiányt nem ké pes orvosol ni.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Végrehajtó helyszíni eljárás lefolytatására irányuló cselekményének kése delme a panaszos gyermeke, mint tartásra jogosult személy tekintetében a gyermek védelemhez és gondoskodáshoz való, az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében rögzített joga gyakorlását sértő visszásságot okozott.

Intézkedéseim

1. A jelentés emben feltárt alapvető joggal összefüggő visszásság orvoslása érdekében az Ajb t. 32. § (1) bekezdése alapján felké rem a *Végrehajtót*, hogy haladéktalanul intézkedjen – amennyiben erre még nem került sor – a gyermektartásdíj megelőlegezéséhez sz ü k sé g es igazolás kiállítása érdekében.
2. A jelentés emben feltárt alapvető joggal összefüggő visszásság jövőbeni bekövetkezése lehetőségének a megelőzése érdekében az Ajb t. 32. § (1) bekezdése alapján felké rem a *Végrehajtót*, hogy
 - a) haladéktalanul intézkedjen azon akadályok azonosítása és elhárítása érdekében, amelyek a jogszabályban előirt soronkí vü li ügyinté zési kötelezettség teljesítését az helyszíni eljárások lefolytatása esetében gátolják, valamint
 - b) a jövőben fordítson ki emelt figyelmet a gyermektartás behajtására irányuló végrehajtási eljárásokban a soron ki vü li ügyinté zési, valamint a végrehajtást ké rő felé fennálló tájékoztatási kötelezettség e teljesítésére.
3. A fenti intézkedéseimmel összefüggésben a jelentés emet megküldöm a *Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának elnökének*, valamint a *Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatalvezetőjének*, hogy saját hatáskörükben mérle geljék, hogy a jelentés emben foglaltak felvetik-e a bírósági végrehajtás foganatosítása során eljárt személyek fe gyelmi felelősségét.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos

⁸ Gyvt. 22. § (3) A gyámhatóság a gyermektartásdíj behajthatatlanságát a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett személy rendszeres jövedelmére, illetve egyéb vagyonára vezetett eredménytelen végrehajtást követően állapítja meg. Az eredménytelen végrehajtást a végrehajtás sz ü nte telését ki mondó, három hónapnál nem régebbi foglalási jegyzőkönyv igazolja.

⁹ Gyvt. 22. § (3a) Ha a kérelem benyújtásakor igazolják, hogy a bíróságon a gyermektartásdíj behajtása iránti eljárás a kérelem benyújtását megelőzően megindításra került, de az annak eredményét igazoló jegyzőkönyv még nem áll rendelkezésre, a gyámhatóság a gyermektartásdíj megelőlegezése iránti eljárást a jegyzőkönyv megérkezéséig felfüggeszti.

¹⁰ Gyvt. 24. § (1) Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését végleges döntéssel megállapítják, az a *kérelem benyújtásától* esedékes.